

29 אוגוסט 2019

לכבוד

עו"ד דין ליבנה

היועץ המשפטי של ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-22

בדוא"ל: deanl@knesset.gov.il

– דחוף ביותר –

הנדון: תנאי סף לעניין העסקת מפקחי טוהר הבחירות – מכתב המשך

בהמשך לפנייתנו וההחלטה שפורסמה על ידכם אתמול, 28.8.19, בעניין תנאי הסף הנדרשים לצורך העסקת מפקחי טוהר הבחירות במהלך הבחירות לכנסת ה-22, אנו מתכבדים להשיבכם כדלקמן:

1. ההחלטה שניתנה על ידכם, ולפיה הקריטריון של שירות צבאי מלא לא יהווה תנאי סף לצורך העסקת מפקחי טוהר הבחירות, הינה צעד חשוב ומתחייב אך אין בה כדי לרפות את הפגמים החוקיים שהצבענו עליהם בפנייתנו מאתמול, ובכללם הפרת הדרישות הקבועות בחוק שוויון הזדמנויות בעבודה, תשמ"ח – 1988.

2. מעיון מדוקדק בהחלטה, ניתן להבחין כי הוסף בה שינוי מהותי באשר להגדרת התפקיד של מפקחי טוהר הבחירות, וזאת דרך הקביעה שחלק מתפקידם של מפקחי טוהר הבחירות הינו "לאבטח את הליכי ההצבעה והספירה ביום הבחירות". על פני הדברים, ניתן לסבור כי מדובר בקביעה ניטרלית מאחר שהפונקציה של העסקת מפקחי טוהר הבחירות הינו להבטיח את הסדר התקין של הבחירות, אך לא כך המצב.

3. כפי שניתן ללמוד מעיון בקריטריונים החלופיים להעסקת מפקחי טוהר הבחירות אשר נקבעו בסעיף 3 להחלטה על סמך אותה קביעה, מי שמבקש להציע את מועמדותו לתפקיד חייב להיות אדם בעל הכשרה ביטחונית (מי שהינו בוגר שירות צבאי בישראל, מי שהינו בוגר שירות צבאי בחו"ל, מי ששירת במשטרת ישראל, או מי שסיים הכשרה של מאבטח בסיסי). על אף ניסוח דרישה זו בצורה של ארבעה תנאים חילופיים, מבחינת המהות מדובר למעשה בקריטריון סף אחד.

4. הנה כי כן, להגדרת התפקיד של מפקח טוהר הבחירות התווסף ממד ביטחוני אשר סותר את מהות התפקיד מהבחינה הפונקציונלית, ואף עומד בניגוד עם ההגדרה שניתנה לתפקיד בסעיף 91 להחלטתו של יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית, כבי' השופט חנן מלצר, מיום 26.8.19 בעניין חוקיות השימוש במצלמות בקלפי.

5. והנה הגדרת התפקיד של מפקח טוהר הבחירות לכנסת ה-22, כפי שמופיעה בסעיף 91 להחלטה:

" (א) במהלך יום הבחירות – ועד חצי שעה לפני סגירת הקלפיות להצבעה – לסייר בתכנית עבודה מוגדרת מראש, בין הקלפיות, לסייע למזכירי ועדות הקלפי, ולתעד ברישום תלונות וחששות להפרות שעוללות לפגוע בטוהר הבחירות. המפקח יצוייד במצלמות גוף ייעודית, ויהיה רשאי, בהתאם לנוהל מפורט שיערוך קצין הביטחון של הוועדה (בדומה לנוהל משטרת ישראל הני"ל), לעשות שימוש במצלמות לצורך תיעוד התרחשויות חריגות במקומות הקלפי, כאמור בהחלטתי זו.

(ב) כחצי שעה לפני תחילת ספירת הקולות, יתייצבו מפקחי טוהר הבחירות במקומות קלפי שיקבעו על-ידי הח"מ בסמוך ליום הבחירות באופן אקראי או בהתאם לצרכים שעיקרם הקפדה על טוהר הבחירות במקומות מועדים.

החל ממועד סגירת הקלפי לבוחרים, וההיערכות לספירת הקולות, יתעדו מפקחי טוהר הבחירות במצלמת הגוף שעליהם את הליך הספירה באותה קלפי. המפקחים האמורים יעזבו את משמרתם במקום הקלפי רק בתום הספירה ולאחר שחתמו חברי ועדת הקלפי והמזכיר על פרוטוקול ועדת הקלפי שנערך לפי טופס 12 שבתוספת לתקנות הבחירות... "

6. כפי שניתן להיווכח מהתיאור שלעיל, וכן מהרציונל הכללי העומד מאחורי החלטתו של השופט מלצר להפעיל מבחן חלוץ (פיילוט), ההעסקה של מפקחי טוהר הבחירות נועדה להבטחת הליך הבחירות התקין ושמירה על טוהר הבחירות, וזאת להבדיל משמירה על ביטחון. בהקשר זה, חשוב להדגיש כי פונקציה אחרונה זו ממולאת על ידי אנשי המשטרה אשר מוסמכים להיכנס לקלפיות לצורך שמירה על הסדר (ראו סעיף 73 לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], תשכ"ט-1969). מכאן, אין כל רלוונטיות לדרישה כי מועמד לתפקיד של מפקח טוהר הבחירות יהי בעל הכשרה ביטחונית, ואין נפקא מינה הצורה שבה דרישה זו מנוסחת.

7. יתר על כן, הקביעה בנסיבות אלה כי הכשרה ביטחונית (על כל צורותיה השונות) תהווה תנאי סף להעסקת אדם כמפקח על טוהר הבחירות הינה עוד יותר בעייתית, מאחר שהיא מצמצמת את מעגל המועמדים הפוטנציאליים לתפקיד באופן ניכר, ומוציאה ממנו מרבית האוכלוסייה הערבית אשר רוב בניה גם לא משרתים בצבא וגם לא משתייכים על ענפי הביטחון השונים.

8. לרבים מהאזרחים הערבים יש את היושרה המקצועית ואישית הנדרשת לעמוד בתפקיד של שמירה על טוהר הבחירות, הגם שאין להם הכשרה ביטחונית. עוד, כפי שאין בהשלמת שירות בצבא או במשטרה כשלעצמו כדי להוכיח את היושרה המוסרית של המועמד, אין באי השלמת שירות זה כדי להוכיח את ההפך.

לאור כל האמור לעיל, אנו מבקשים מכם לשקול מחדש את החלטתכם מאתמול על ידי קביעת קריטריונים שוויוניים בקבלת מועמדים לתפקיד של מפקח טוהר הבחירות, ללא התניית הקבלה לתפקיד בהכשרה ביטחונית.

בכבוד רב,

סארי עראף, עו"ד

העתק:

מר שמוליק רזון, מנכ"ל חברת האבטחה "צוות 3", בדואר אלקטרוני: tal.3@team3.co.il